

De effecten op vogels als gevolg van de motorcrossactiviteiten worden negatief (--) beoordeeld omdat:

- Crossactiviteiten deels plaatsvinden in de meest kritische periode (avond).
- Sprake is van een tonale (niet continue) geluidbelasting in plaats van een continue geluidbelasting.
- Het oppervlakte met meer dan 42 dB(A) geluid toeneemt.
- De geluidbelasting in het al door de N48 belaste gebied toeneemt.

Mitigerende maatregelen

Niet crossen in de avondperiode

Deze maatregel die leidt tot minder hinder in de omgeving heeft ook een positief effect op vogels. Vogels zijn in de vroege ochtend en de avond het meest actief. In de avondperiode is de verstoring door de motorcrossactiviteiten relatief groot.

Beperking crossen tijdens broedseizoen (april – half juli)

Het beperken van de duur van het crossen in het broedseizoen tot maximaal 3 uur per dag heeft een positief effect op broedvogels. Deze maatregel heeft ook een positief effect op zoogdieren, die de zoogperiode in het voorjaar hebben en op amfibieën, die in maart en april de paarperiode hebben.

De effecten bij het nemen van deze mitigerende maatregelen worden beoordeeld als matig negatief (-) omdat de verstoring in het broedseizoen afneemt en geen crossactiviteiten plaats vinden in de meest kritische periode.

Ten aanzien van de verdeling van de crossuren over een verschillend aantal dagen per week worden in het MER geen uitspraken gedaan. Informatie over de effecten hiervan op vogels ontbreekt.

Dassen

In de omgeving van het plangebied zijn meerdere dassenburchten bekend. Deze liggen verspreid in het Steenberger Oosterveld. In de omgeving van het plangebied zijn dassen actief. Dassen zijn vooral in de schemering en 's nachts actief.

De dassenburchten ondervinden waarschijnlijk weinig verstoring door het geluid van de motorcross, want ze liggen op een afstand van meer dan 250 meter vanaf de crossbaan. Dassen gebruiken het plangebied mogelijk als migratieroute. In de herfst en winter zijn dassen over het algemeen een uur na zonsondergang actief. In de zomer komen ze echter een uur voor zonsondergang uit hun burcht. In de avondperiode kan verstoring van dassen plaatsvinden wanneer gecrost wordt in de schemering.

Als gekeken wordt naar het ecologisch potentieel kan gesteld worden dat een zone van 250 meter rondom het motorcrosssterrein ongeschikt wordt voor bewoning door Dassen als gevolg van de verstoring door geluid. Dit betekent een toename van het gebied dat ongeschikt is voor bewoning in vergelijking met de referentiesituatie.

De effecten op de das worden beoordeeld als matig negatief (-) in vergelijking met de referentiesituatie vanwege de toename van gebied dat ongeschikt is voor bewoning van

de das en verstoring tijdens de schemering. Wanneer niet gecroost wordt in de avondperiode (tijdens de schemering), is het effect op de das minder negatief¹².

Heikikkers

Een extra verstrend effect van geluid door de motorcross op de heikikkers is er niet. Mocht in de toekomst het ven opnieuw als voortplantingsbiotoop gebruikt worden, dan is er ook geen negatief effect te verwachten van het geluid van de motorcross op de lokroep van heikikkers, omdat de lokroep vooral in de vroege ochtend plaats vindt.

Er treedt geen effect op in vergelijking met de referentiesituatie (0).

Gebieden

In de EHS neemt het oppervlak met een geluidsbelasting boven de grenswaarde van 42 dB(A) toe (kaart 9 en 10). Het geluid van de motorcross is niet continue en weinig voorspelbaar. Hierdoor is de situatie niet gunstig voor gewinning. De EHS-gebieden zullen als gevolg van de motorcrossactiviteiten minder geschikt worden voor verstoringgevoelige vogelsoorten en zoogdieren (dassen, edelherten). Voor zoogdieren geldt dat hun migratiemogelijkheden worden beperkt als gevolg van de verstoring door de motorcrossactiviteiten.

De effecten op de EHS-gebieden worden als negatief beoordeeld (--) omdat:

- *Crossactiviteiten deels plaatsvinden in de meest kritische periode (avond.)*
- *Er sprake is van een tonale (niet continue) geluidbelasting in plaats van een continue geluidbelasting binnen deze gebieden.*
- *Het oppervlak met meer dan 42 dB(A) geluid binnen de EHS toeneemt.*
- *De geluidbelasting binnen het al door de N48 belaste gebied toeneemt.*

De effecten bij het nemen van de mitigerende maatregelen worden beoordeeld als matig negatief (-) omdat de verstoring in het broedseizoen en de avondperiode afneemt.

Beoordeling verstoring fauna in het kader van de Flora en fauna wet.

Wanneer sprake is van bestendig gebruik, is in een aantal gevallen geen ontheffing noodzakelijk in het kader van de Flora en fauna wet. Onder het begrip bestendig gebruik vallen jarenlange activiteiten die samenhangen met de landschappelijke kwaliteit van een gebied en die daarin zijn ingepast. Hiervoor geldt als voorwaarde dat de activiteiten al langer op dezelfde manier plaatsvinden en kennelijk niet hebben verhindert dat zich beschermde soorten hebben gevestigd.

Voor de verstoring van de fauna geldt dat - ondanks de motorcrossactiviteiten in de afgelopen jaren -, de genoemde soorten zich gevestigd hebben in en/of rondom het plangebied. Een aanvraag voor ontheffing in het kader van de Flora en fauna wet is niet noodzakelijk¹³.

¹² *Er bestaat onvoldoende inzicht in de migratieroutes van de dassen, om maatregelen te formuleren voor het beter laten functioneren van de dassentunnel.*

¹³ *Hierover heeft afstemming plaats gevonden tussen het Ministerie van LNV en de provincie Drenthe.*

5.3.5 Verdroging

Toelichting

In het MER wordt de bijdrage van de inrichting van het motorcrossterrein aan de verdroging van het ven (voor zover mogelijk) inzichtelijk gemaakt.

Om inzicht te geven in de hydrologische situatie wordt op basis van beschikbare gegevens en resultaten van veldwerk (Royal Haskoning, november 2006) inzicht gegeven in de bodemopbouw en mogelijke veranderingen hierin¹⁴. Daarnaast worden het waterpeil in het ven, de grondwaterstand in het plangebied en het peil van de Zuidwolder Waterlossing in beschouwing genomen. De motorcrossactiviteiten hebben geen invloed op de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.

Verdroging heeft als gevolg dat de natuur binnen het plangebied verandert. In het MER worden de effecten van verdroging op de natuurdoeltypen en bijbehorende doelsoorten inzichtelijk gemaakt. De doelsoorten staan beschreven in Bijlage 3 van het Bijlagerapport.

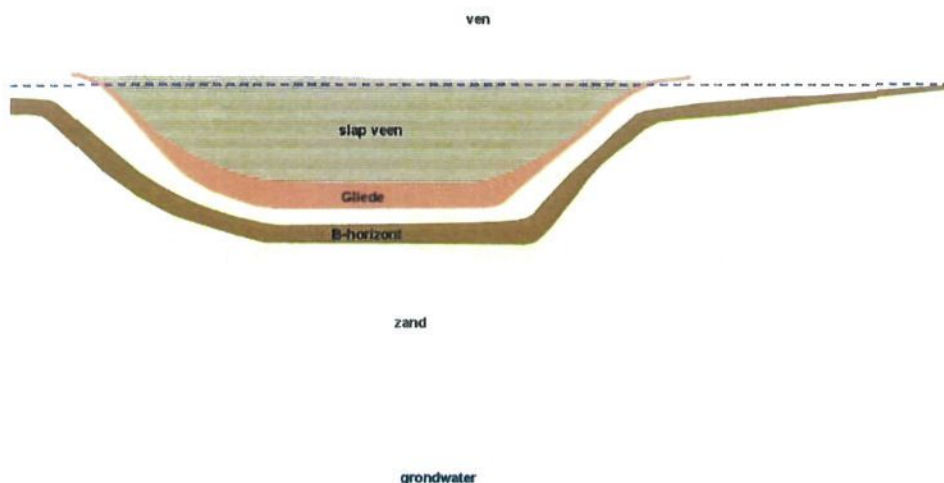
Voor de beschrijving van de referentiesituatie is conform het advies van de Commissie voor de m.e.r. (2006) uitgegaan van de situatie na verlegging van de Zuidwolder waterlossing (1964) en voor de aanleg van de motorcrossbaan (zie paragraaf 4.3). De beschrijving is gebaseerd op aannames over het bodemprofiel voordat er gecroost werd op de baan.

Referentiesituatie

Bodemprofiel en grondwaterstand

Onder het ven is een gliedelaag aanwezig. Dit is een slecht doortlatende laag van enkele decimeters dik. Op de rand van het ven is de gliedelaag zeer dun. Onder de gliedelaag bevindt zich nog een slecht doortlatende laag, een verkitte B-horizont. Deze laag komt ook voor direct rondom het ven. De mate van verkitting neemt af naarmate de afstand tot het ven groter wordt.

Figuur 5.1 Bodemprofiel referentiesituatie

¹⁴ De resultaten van het veldwerk worden uitgebreid beschreven in Bijlage 4 van het Bijlagerapport.

De gliedelaag en de verkitte B-horizont maken het mogelijk dat in het ven een schijngrondwaterspiegel bestaat. De schijngrondwaterspiegel functioneert onafhankelijk van de regionale grondwaterstanden. Eventuele veranderingen in de regionale grondwaterstanden hebben nauwelijks of geen invloed op de schijngrondwaterstand in het ven. De grondwaterstand rondom het ven binnen de planlocatie (dus niet de schijngrondwaterstand van het ven) bevindt zich op 3 tot 4 meter beneden maaiveld.

Theoretisch is het mogelijk dat de verkitte B-horizont bij het graven van de Zuidwolderwaterlossing in de jaren 60 lokaal verwijderd is. Uit het veldwerk blijkt dat de B-horizont op een afstand van circa 7 m. van de waterlossing van nature ontbreekt (Royal Haskoning, 2006). Langs deze zijde komen van nature podzolgronden voor. Op de afstand van circa 7 m. is geen sprake van beïnvloeding door graafwerkzaamheden voor de Waterlossing¹⁵. In het lagere deel aan de zuidzijde (aan de noordkant van de bosrand, dichtbij het ven) is de verkitte B-horizont wel aanwezig. Geconcludeerd wordt dat de aanleg van de Zuidwolder waterlossing niet of nauwelijks heeft geleid tot lekkage van water vanuit het ven naar de Waterlossing.

Het waterpeil in de Zuidwolder waterlossing ligt lager dan het grondwaterpeil onder het ven. Mogelijk heeft de Zuidwolder waterlossing een negatief effect op de grondwaterstanden onder het ven. Dit is niet van invloed op de schijnwaterspiegel van het ven.

Autonome ontwikkeling ven

Uitgangspunt voor de beschrijving van deze autonome ontwikkeling is de situatie in het plangebied voordat er crossactiviteiten plaatsvonden en na de aanleg van de Zuidwolder Waterlossing. In dit MER is aangenomen dat in de autonome ontwikkeling een ontwikkeling van het hoogveenven plaatsvindt richting het kenmerkende bult-slenk patroon, een randzone van natte heide en lokaal berkenbroekbos. Deze aanname is gebaseerd op het voorkomen van hoogveensoorten in het verleden¹⁶. Het hoogveenven zal verder verlanden en het aandeel open water neemt verder af. Door de hoge grondwaterstanden in het hoogveenven wordt opslag van bomen en van Pijpenstrootje voorkomen. Soorten als lavendelhei, zonnedauw en hoogveenmossen groeien in het plangebied.

Vochtige heide en levend hoogveen is een geschikt voortplantingsbiotoop voor de heikikker. Het gebied is door de aanwezigheid van het hoogveenven tevens aantrekkelijk voor de das.

¹⁵ Dit blijkt onder andere uit de resultaten van de grondboringen (ongestoord bodemprofiel) (Royal Haskoning 2006).

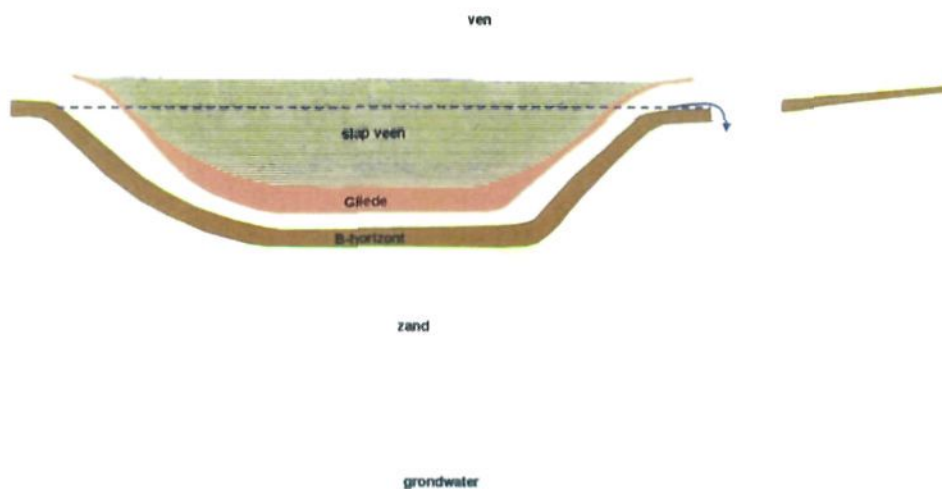
¹⁶ In 1974 is in de noordoosthoek van het ven hoogveenvegetatie aanwezig, zo blijkt uit gegevens uit de milieukartering van de Provincie in 1974. Dit betrof onder andere lavendelhei, bruine en witte snavelbies en kleine veenbes.

Basisalternatief

Beïnvloeding grondwaterstand en verandering bodemprofiel

Als gevolg van de crossactiviteiten is de B-horizont in de crossbaan zelf plaatselijk verwijderd¹⁷. Ook in de zakputten die naast de crossbaan zijn aangelegd wordt de verkitte B-horizont doorsneden. Het is nu mogelijk geworden dat het venwater via dit lek "ontsnapt" en weglekt. Het weglekkende venwater voedt plaatselijk de grondwaterstand.

Figuur 5.2 Bodemprofiel bij aantasting B-horizont

De verstoring van de verkitte B-horizont resulteert in verdroging van het ven door gemiddeld lagere standen van de schijngrondwaterspiegel. De mate waarin de grondwaterstand in het ven daalt door de verstoring van de verkitte B-horizont is lastig te kwantificeren. Dit hangt onder andere af van de doorlatendheid van de intacte B-horizont en van de hoeveelheid water die van nature al weglekt. Aangenomen wordt op basis van de situatie in het verleden dat deze 'natuurlijke lekkage' zo beperkt is, dat het geen belemmering is voor instandhouding van een hoogveenven.

Daarnaast is van belang dat het beheer van het terrein niet optimaal is voor het behoud van het hoogveenven. Een goed ontwikkeld hoogveenven hoeft niet beheerd te worden, omdat bomen geen kans krijgen om op te slaan door de continue hoge waterstanden. Nu de waterstanden in de zomer verder wegzakken krijgen bomen de kans te kiemen in het ven (verruiging). Door het ontbreken van beheer van het ven kan deze ontwikkeling doorzetten en ontwikkelt zich bos in het ven. Een bosvegetatie verdampt meer water dan een hoogveenvegetatie, waardoor het hoogveenven verder verdroogt.

Hoe dichterbij de kern van het ven de B-horizont doorsneden is, hoe meer water zal weglekken uit het ven. De doorsnijding van de B-horizont nabij de crossbaan zal daarom relatief tot veel waterverlies leiden. De exacte hoeveelheden water die weglekken door de inrichting van de crossbaan, door de B-horizont zelf, door van nature aanwezige 'lekken' en door verdamping, zijn onbekend.

¹⁷ Dit is gebleken uit het veldwerk van Royal Haskoning in november 2006.

Het wegpompen van water uit de dieper gelegen delen van de baan en uit de zakputten na zware regenval heeft geen invloed op de verdroging van het ven. Ongeacht of het regenwater of ontsnapt venwater betreft, zal het niet naar het ven stromen, maar de grondwaterstand voeden. Door het eventueel wegpompen ervan wordt geen 'extra' water uit het ven onttrokken. Het wegpompen heeft dus geen effect op de verdroging.

Effect van verdroging

Aan de vegetatie is te zien dat de crossbaan door de rand van het ven loopt. Aan de noordwest zijde groeit namelijk pijpestrootje dat kenmerkend is voor wisselende grondwaterstanden binnen het vensysteem.

In het gebied komen bomen en grassen voor. Dit is ten koste gegaan van de oorspronkelijk aanwezige hoogveenvegetatie. Met verandering van vegetatie, verandert ook de aanwezigheid van fauna in het plangebied. De geschiktheid van het plangebied voor diersoorten die van meer vochtige omstandigheden en bijbehorende vegetatie houden, neemt af ten gunste van diersoorten die van drogere omstandigheden en bijbehorende vegetatie houden.

De doelsoort das kan in theorie negatieve effecten ondervinden door verdroging in gebieden waar open (drink-)water schaars is. De verdroging beperkt zich tot het ven zelf en lokaal enkele stukken bos. Het ven zelf wordt door de das niet of in beperkte mate gebruikt. Bovendien is in de omgeving open water aanwezig. Verdroging van het ven heeft geen negatieve effecten op de das.

Geconcludeerd wordt dat de inrichting van de crossbaan in belangrijke mate bijdraagt aan de verdroging van het van oorsprong hoogveenvan. Het ven maakt geen deel uit van natuurgebied met een beschermde status. De provincie streeft in het POP II wel na om natuur meer ruimte te geven in natuurlijke elementen in agrarisch gebied, zoals dit hoogveenvan.

Het effect op de verdroging voor de inrichting van de crossbaan (verdiepte ligging en zakputten) is beoordeeld als negatief (-) omdat de crossbaan grotendeels verantwoordelijk is voor de verdroging van het ven door doorsnijding van de verkitte B-horizont.

Mitigerende maatregelen

Aanbrengen van verticaal scherm

Als gevolg van de aanleg van de crossbaan is de verkitte B-horizont plaatselijk verdwenen. Water kan uit het ven ontsnappen via deze "gaten" in de B-horizont.

Het lek kan worden gedicht door het aanbrengen van een niet waterdoorlatend verticaal scherm. Het scherm dient te worden geplaatst in een van te voren aangebrachte sleuf. De sleuf kan worden gemaakt met behulp een zogenaamde sleuvenfrees. De breedte van de sleuf kan zo worden beperkt tot 20 cm. De diepte van de sleuf dient circa 50 cm dieper te zijn dan de diepte van de B-horizont. In de meeste gevallen zal een diepte van 1,5 m voldoende zijn. De sleuf kan worden aangebracht aan de noordwestzijde van het ven.

Het scherm kan op de volgende manieren worden gerealiseerd:

- Volstorten van de sleuf met bentonietgranulaat. Op het moment dat de bentonietkorrels in aanraking komen met water ontstaat een kleiige massa die moeilijk waterdoorlatend is.
- Het plaatsen van een plastic folie (HDPE) scherm tot op de bodem van de sleuf. Ter plaatse van de doorsneden B-horizont dient een bentonietprop van circa 50 cm dikte te worden geplaatst. De rest van de sleuf kan worden opgevuld met het vrijgekomen bodemmateriaal.
- Het plaatsen van een scherm bestaande uit PVC-golfplaten. De golfplaten zijn gemakkelijk in te brengen en dienen een overlap van enkele decimeters te hebben. De golfplaten dienen te worden geplaatst tot op de bodem van de sleuf. Ter plaatse van de doorsneden B-horizont dient een bentonietprop van circa 50 cm dikte te worden geplaatst. De rest van de sleuf kan worden opgevuld met het vrijgekomen bodemmateriaal. Indien gewenst kan de bovenkant van de golfplaten iets onder maaiveld worden geplaatst.

De drie beschreven opties zullen ontsnappen van water door gaten in de B-horizont vrijwel onmogelijk maken op de plaatsen waar het scherm is aangebracht.

Met vernatting van het ven worden omstandigheden gecreëerd waarbij hoogveensoorten mogelijk terugkomen of zich verder ontwikkelen in het plangebied, zoals veenmossen, lavendelhei en zonnedauw. Ook wordt het ven mogelijk een interessante voortplantingsbiotoop voor heikikkers, zoals het ven in het verleden ook was.

Beheer van ven

In het ven vindt in toenemende mate bosopslag plaats waardoor meer verdamping plaats vindt van water uit het ven. De bosopslag kan periodiek verwijderd worden ten behoeve van het voortbestaan van het ven (afstemming met bijvoorbeeld Landschapsbeheer provincie Drenthe).

Bij het nemen van deze mitigerende maatregelen worden de effecten op de verdroging als neutraal beoordeeld in vergelijking met de referentiesituatie (0). Dit omdat de oorzaak van de verdroging wordt opgeheven en het ven zich opnieuw kan gaan ontwikkelen als hoogveenven.

Andere maatregelen

Andere maatregelen die in beschouwing zijn genomen zijn het dempen van de zakputten en het aanleggen van een wal tussen crossbaan en ven op de locatie waar de B-horizont doorsneden is. Het dempen van de zakputten werkt niet afdoende omdat ook via de crossbaan zelf water weglekt als gevolg van het ontbreken van de B-horizont. De aanleg van een wal brengt geen oplossing voor het weglekken van grondwater tussen wal en B-horizont omdat er geen sprake is van verticale afsluiting. De aanleg van een wal heeft eveneens geen functie om oppervlakkige waterafstroming tegen te gaan, omdat het ven relatief laag is gelegen.

Beoordeling verstoring fauna in het kader van de Flora en fauna wet

In overleg tussen de provincie en het Ministerie van LNV is vastgesteld dat het aanvragen van ontheffing voor de soorten ronde zonnedauw en kleine zonnedauw niet noodzakelijk is.

5.3.6 Barrièrewerking

Toelichting

In en rondom het plangebied komen barrières voor die een hindernis vormen voor bepaalde diersoorten. Als gevolg hiervan wordt het natuurgebied geïsoleerd van grotere eenheden, waardoor uitwisseling van diersoorten lastig is.

In het MER zijn de effecten van bestaande barrières en van de barrièrewerking van de crossbaan beschreven.

Referentiesituatie

Rondom het ven vormen de N48, de Zuidwolder waterlossing en de landbouwpercelen belangrijke barrières voor diverse diersoorten. Het agrarisch gebied vormt vooral een barrière voor amfibieën. De Zuidwolder waterlossing vormt een barrière voor kleine zoogdieren en voor (overwegend landactieve) amfibieën. Voor dit gebied betreft het vooral bruine kikker en heikikker. Daarnaast hebben de aanwezige barrières effect op de das en niet-vliegende insecten

Basisalternatief

De motorcrossbaan vormt een extra barrière voor kleine zoogdieren, amfibieën en reptielen. Door de verdiepte ligging van de baan vormen de opstaande randen een barrière voor migratie van kleine zoogdieren, amfibieën en reptielen. Dieren kunnen, als ze in de baan of zakputten vallen, lastig eruit klimmen. Tijdens motorcrossactiviteiten kunnen dieren die op de baan aanwezig zijn aangereden worden. Daarnaast geeft de zandige bodem van de baan weinig bescherming aan genoemde soortgroepen. Hierdoor zijn deze soorten kwetsbaar voor roofdieren.

Figuur 5.3 Foto verdiepte ligging crossbaan

Figuur 5.4 Foto crossbaan met ligging zakput

Rond het motorcrossterrein is deels een afrastering aanwezig bestaande uit palen waartussen op twee plaatsen draad is gespannen. De afrastering heeft geen gevolgen voor migratie van dieren.

De effecten op de fauna als gevolg van barrièrewerking worden als matig negatief beoordeeld (-). De crossbaan vormt in beperkte mate een extra barrière in vergelijking met de referentiesituatie.

Mitigerende maatregelen

Afvlakken hellingen op aantal plekken langs de baan

De helling die is ontstaan door inslijting van de baan kan op een aantal plekken langs de crossbaan worden afgevlakt door het aanbrengen van extra zand (bijvoorbeeld om de 10 m.). Dit vermindert de barrièrewerking voor amfibieën.

Aanleggen faunapassage over waterlossing

Isolatie door de waterlossing kan worden opgelost met de brug, die in de voorgenomen activiteit wordt aangelegd ten behoeve van de toegang tot het motorcrossterrein. Deze brug kan mede de functie van faunapassage vervullen. In dit geval dient deze vrij te zijn van afrastering, gelijkvloers te zijn met het aangrenzende maaiveld en een natuurlijke ondergrond te hebben (bijvoorbeeld hout).

Inspectie van de baan

Door voor het crossen de baan te inspecteren op de aanwezigheid van dieren, kunnen aanrijdingen voorkomen worden.

Bij het nemen van de mitigerende maatregelen is het (matig) negatieve effect van de crossbaan praktisch opgeheven. Door aanleg van de faunapassage over de waterlossing worden migratiemogelijkheden voor dieren vergroot. De effecten worden beoordeeld als matig positief ten opzichte van de referentiesituatie (+).

5.3.7 Effecten van het wildcrossen

Toelichting

De milieueffecten die beschreven zijn voor de activiteiten van de motorcrossactiviteiten op het terrein bij Zuidwolde zullen, met uitzondering van de effecten op verdroging, vaak ook optreden bij wildcrossen. Inzicht in de omvang van de effecten, en de locaties waar deze optreden, ontbreekt. In deze paragraaf wordt een globale vergelijking gemaakt tussen de hinderbeleving in de referentiesituatie en de hinderbeleving bij het basisalternatief.

Referentiesituatie

Wildcrossen veroorzaakt geluidhinder voor de omgeving. Het aantal dB(A) en de locaties waar deze hinder optreedt zijn niet exact aan te geven.

Omwonenden ondervinden veel hinder van het wildcrossen, temeer omdat men niet ingesteld is op de geluidhinder. Zeker wanneer met meerdere motoren tegelijk wordt gecrost, is de hinder groot. De omvang van het gebied dat verstoord wordt, zal bij wildcrossen groter zijn dan wanneer gecrost wordt op één terrein.

Wildcrossen heeft een verstorend effect op vogels en kan, afhankelijk waar gecrost wordt negatieve effecten hebben voor zoogdieren, amfibieën en reptielen. Ook zijn negatieve effecten op de flora niet uit te sluiten. Ook voor natuur geldt dat de omvang van gebied dat verstoord wordt, waarschijnlijk groter is dan wanneer gecrost wordt op één terrein. Ook valt niet uit te sluiten dat verstoring plaats vindt in Natura 2000 gebieden.

Basisalternatief

Naar verwachting van de provincie en de MCCZ zal het wildcrossen afnemen als gevolg van legalisatie van het motorcrossterrein. De negatieve effecten van het wildcrossen zullen daarmee eveneens afnemen.

De beleving van hinder in de provincie zal afnemen als gevolg van legalisatie van het motorcrossterrein omdat het wildcrossen afneemt. Dit effect wordt positief beoordeeld (++) ten opzichte van de referentiesituatie.

De verwachting is dat bij beperkte openstelling van de crossbaan meer wildcrossen in vergelijking met het basisalternatief zal plaatsvinden omdat de mogelijkheden om te crossen op de crossbaan bij Zuidwolde beperkter zijn. Dit effect wordt daarom matig positief (+) beoordeeld in vergelijking met de referentiesituatie.

5.4 Voorkeursalternatief en Meest Milieuvriendelijk Alternatief

5.4.1 Voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief is in overleg met de MCCZ samengesteld, nadat de effecten van het basisalternatief in beeld zijn gebracht. Het voorkeursalternatief bestaat uit de volgende extra maatregelen ten opzichte van het basisalternatief:

Gebruik van de baan:

De reguliere openingstijden van de baan zijn:

- Woensdag 15:00 – 19:00 uur
- Zaterdag 13:00 – 17:00 uur
- Zondag 10.00 – 14:00 uur

In de winterperiode wordt de openingstijd op woensdag vervroegd van 13.00 tot 17.00 uur, in verband met de invallende duisternis.

Buiten de reguliere openingstijden om kunnen op de woensdagavond (19:00 – 21:00 uur) wedstrijden worden georganiseerd in de periode maart t/m oktober. Het gaat om maximaal 8 wedstrijden per jaar, die gehouden worden op de woensdagavond of gedurende de reguliere openingstijden.

- Beperken crossen in het broedseizoen (april – medio juli):
 - maximaal 4 uur per dag crossen (bij een wedstrijd in de woensdagavonden zal deze tijd in mindering worden gebracht op de trainingstijd woensdagmiddag);
 - maximaal 4 wedstrijden in de woensdagavonden.

- Beperken crossen in de vakantieperiodes en op bijzondere dagen:
 - maximaal 4 uur per dag crossen (bij een wedstrijd in de woensdagavonden zal deze tijd in mindering worden gebracht op de trainingstijd woensdagmiddag);
 - Afspraken maken ten aanzien van bijzondere dagen.

Inrichting van de baan:

- Afvlakken hellingen op aantal plekken langs de baan (nadere uitwerking in vergunning).
- Aanleggen faunapassage over waterlossing (nadere uitwerking in vergunning).

Onderhoud:

- Beheer van het ven (in overleg met de provincie Drenthe).
- Inspectie van de baan.

5.4.2 Meest Milieuvriendelijk Alternatief

Voor de samenstelling van het MMA is uitgegaan van de best bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Daarbij is als uitgangspunt gehanteerd dat de maatregelen binnen de competentie van de MCCZ liggen.

Een belangrijk onderdeel van het MMA zijn maatregelen om de geluidhinder te verminderen. Deze maatregelen hebben vooral betrekking op de periode in de dag en de seizoenen waarin gecroost wordt. Daarnaast maken maatregelen om de oorzaken van de verdroging tegen te gaan, deel uit van het MMA.

Extra maatregelen ten opzichte van het basisalternatief zijn de volgende:

Gebruik van de baan:

- Niet crossen in de avondperiode (ontzien meest kritische periode).
- Beperking crossen tijdens het broedseizoen, maximaal 3 uur per dag.
- Nat houden van de baan in droge periodes.

De openingstijden in het broedseizoen zijn:

- Woensdag 15:00 – 18:00
- Zaterdag 13:00 – 16:00
- Zondag 10.00 – 13:00

Inrichting van de baan

- Aanbrengen van een verticaal scherm (niet waterdoorlatend) van bentonietgranulaat, plastic folie of PVC.
- Afvlakken hellingen op aantal plekken langs de baan.
- Aanleggen faunapassage over waterlossing.

Voordat een verticaal scherm wordt aangebracht, is het advies om extra metingen in een vochtige periode te doen. Deze metingen geven meer duidelijkheid over de watervasthoudende werking van de B-horizont, zodat ook meer duidelijkheid bestaat over de effectiviteit van deze maatregel.

Onderhoud:

- Beheer van het ven
- Inspectie van de baan

In vergelijking met het voorkeursalternatief worden er meer maatregelen genomen tegen geluidhinder in de omgeving en verstoring van de fauna en worden maatregelen genomen ten behoeve van herstel van het ven.

5.5 Vergelijking van de alternatieven

In deze paragraaf worden het basisalternatief, het voorkeursalternatief en het MMA vergeleken met de referentiesituatie.

5.5.1 Overzichtstabel

Tabel 5.6 geeft een overzicht van de relatieve score van het basisalternatief, het voorkeursalternatief en het MMA ten opzichte van de referentiesituatie.

Toelichting scores (zie paragraaf 5.2)

---	Zeer negatief ten opzichte van referentie (indien van toepassing: voldoet niet aan wettelijke normen)
--	Negatief ten opzichte van referentie
-	Matig negatief ten opzichte van referentie
0	Niet onderscheidend ten opzichte van referentie
+	Matig positief ten opzichte van referentie
++	Positief ten opzichte van referentie
+++	Zeer positief ten opzichte van referentie

Tabel 5.6 Overzichtstabel effecten

		Referentie situatie	Basis alternatief	Voorkeurs alternatief	MMA
Woon- en leefmilieu					
Geluid	Geluidbelasting op de omgeving*	0	--	--	-
Luchtkwaliteit	Belasting omgeving fijn stof en NO ₂	0	-	-	-
Hinderbeleving	Beleving van hinder in directe omgeving	0	--	--	-
	Beleving hinder in de rest van de provincie (wildcrossen)	0	++	++	+
Natuur en water					
Verstoring fauna door geluid	Verstoring vogels Effect binnen 42 dB(A) contour	0	--	--	-
	Verstoring das Effect binnen 250 m. van bron	0	-	-	0
	Verstoring heikikker	0	0	0	0
	Verstoring binnen EHS gebieden	0	--	--	-
Verdroging	Beïnvloeding (schijnspiegel) ven door verandering bodemprofiel en effecten op doelsoorten	0	--	--	0
Barrièrewerking	Barrièrewerking voor: grotere zoogdieren en amfibieën en reptielen	0	-	+	+

Toelichting

* Afgeleid van:

- Geluidbelasting woningen en campings binnen vastgestelde 50 dB(A) geluidzone
- Maximale geluidniveaus woningen en campings
- Cumulatieve geluidbelasting

5.5.2 Conclusies effectvergelijking

Het legaliseren van de crossbaan heeft een positief effect op de beleving van hinder in de provincie Drenthe, er vanuit gaande dat in de alternatieven minder wildcrossen zal plaats vinden. De noodzaak is minder aanwezig omdat een faciliteit wordt geboden. De verwachting is dat bij het MMA meer wildcrossen zal plaatsvinden in vergelijking met het basisalternatief omdat de mogelijkheden om te crossen op de crossbaan bij Zuidwolde beperkter zijn.

Effecten op woon- en leefmilieu

Voor *geluid* geldt dat de effecten op de omgeving (woningen en campings) negatief zijn. De negatieve effecten zijn vooral te beperken door niet te crossen in de avondperiode (MMA). De activiteiten van de motorcross passen bij alle alternatieven binnen de wettelijke normen (Wet geluidhinder en Wet milieubeheer).

De effecten op de *luchtkwaliteit* zijn voor alle alternatieven beoordeeld als matig negatief en dus niet onderscheidend. De alternatieven vallen allen ruim binnen de wettelijke eisen gesteld in het Besluit luchtkwaliteit.

Omwonenden en campings in de omgeving ervaren vooral het geluid (niet continu) als *hinder*. De hinder wordt beperkt door niet te crossen in de avondperiode en/of door minder te crossen in de vakantieperiodes. Op grond van deze maatregelen scoort het MMA gunstiger dan het basisalternatief. Het voorkeursalternatief scoort nog steeds negatief omdat gecross wordt in de kritische avondperiode.

Effecten op natuur en water

De alternatieven zijn met name onderscheidend wat betreft de *verstoring* op vogels en verstoring binnen EHS gebieden. Het niet crossen in de avondperiode en het beperken van het crossen in het broedseizoen, vermindert de negatieve effecten op de vogels in het plangebied en in de nabij gelegen EHS gebieden.

De inrichting van de crossbaan draagt in belangrijke mate bij aan de *verdroging* van het ven. Het MMA onderscheidt zich positief van het basisalternatief en het voorkeursalternatief, omdat maatregelen worden genomen om de oorzaak van de verdroging op te heffen. Het ven maakt geen deel uit van een natuurgebied met beschermde status.

De barrièrewerking van het basisalternatief is matig negatief ten opzichte van de referentiesituatie. Deze is grotendeels op te heffen door het afvlakken van hellingen, de aanleg van een faunapassage op de brug en inspectie van de baan. Deze maatregelen maken deel uit van het voorkeursalternatief en het MMA.

6 LEEMTEN IN KENNIS

6.1.1 Inleiding

Dit hoofdstuk heeft betrekking op de leemten in kennis. Bij het opstellen van een MER zijn er onzekerheden. Deze onzekerheden kunnen gevolgen hebben voor de besluitvorming. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen leemte in kennis en leemte in informatie. Leemte in kennis heeft betrekking op onzekerheden over de relatie tussen een ingreep en effecten. Leemte in informatie houdt in dat benodigde gegevens niet voorhanden zijn. In dit hoofdstuk worden deze onzekerheden toegelicht.

6.1.2 Leemten in kennis

Wildcrossen

Voor zover bekend zijn geen harde cijfers beschikbaar over de invloed van het reguleren van crossen op wildcrossactiviteiten.

Geluid

De beschreven geluidwaarden zijn berekend aan de hand van een model. Er zijn geen metingen in de omgeving gedaan ter controle van deze berekeningen. In het kader van het geluidonderzoek zijn wel bronmetingen gedaan naar de geluidproductie van de motoren die gebruik gaan maken van de baan.

Verstoring fauna

De gebruikte grenswaarden voor geluidseffecten op broedvogels zijn gebaseerd op een continue geluidsbron (snelweg), terwijl de geluidsbron van de motorcross niet continue is. Inzicht in de effecten van niet continue geluidbronnen ontbreekt grotendeels. Er is onderzoek dat aantoont dat vogels ook kunnen wennen aan discontinue geluiden (Keller 1989, Smit 2004). Van belang hierbij is dat de verstoringbron geen werkelijke bedreiging vormt en voorspelbaar is (Krijgsveld et al. 2004). Inzicht ontbreekt in welke mate de motorcrossactiviteiten voldoen aan deze voorwaarden.

In relatie tot bovenstaande ontbreekt ook informatie over de 'ideale' verdeling van de crossuren over een verschillend aantal dagen per week.

Er zijn weinig literatuurgegevens beschikbaar over gevoeligheid van dassen voor geluid. Voor deze MER is gebruik gemaakt van expert judgement van de Stichting Das en Boom. Onzekerheden betreffen de mate waarin dassen kunnen wennen aan verkeersgeluid. Er zijn gevallen bekend bij onder meer de A73 en de A76 waar de Das zich vlakbij de weg gevestigd heeft na aanleg. In Brabant (Nederweert) is een geval bekend waar de das zich op een motorcrosssterrein gevestigd heeft. Onverwachte of ongewone geluiden kunnen resulteren in een vluchtreactie en eventueel (permanent) verlaten van de burcht. De sterkste reacties op verstoringen zijn waargenomen op het moment dat de dassen hun burcht willen verlaten (Neal & Cheeseman 1996, in *Wieman et al 2000*).

Verdroging

Door het veldwerk (grondboringen) is meer inzicht gekregen in de ligging van de B-horizont. De ligging van de B-horizont lijkt grillig en is niet tot in detail vastgelegd. Bij de waterlossing de B-horizont deels aanwezig.

De veronderstelling is dat verkitte B-horizont het water uit het ven vast houdt. Tijdens het veldonderzoek (Royal Haskoning, november 2006) is geen water boven de B-horizont aangetroffen. Het ontbreken van water boven de B-horizont kan veroorzaakt worden door de specifieke weersomstandigheden (droge periode).

Hoe dichter bij de kern van het ven de B-horizont doorsneden is, hoe meer water zal weglekken uit het ven. De doorsnijding van de B-horizont nabij de crossbaan zal daarom relatief tot veel waterverlies leiden. De exacte hoeveelheden water die weglekken door de B-horizont zelf, door de inrichting van de crossbaan, door van nature aanwezige 'lekken' en door verdamping, zijn onbekend.

De referentiesituatie is gebaseerd op aannames over de situatie na de verlegging van de Waterlossing en voor de motorcrossactiviteiten (1965 – 1970) en kan dus afwijken van de situatie destijds. Gegevens over de grondwatersituaties uit deze periode ontbreken. De flora en fauna is beschreven aan de hand van gegevens uit de milieukartering van de provincie in 1974.

Door vernatting van het plangebied (door het opheffen van de negatieve gevolgen van de doorsnijding van de B-horizont) kunnen omstandigheden gecreëerd worden die gunstig zijn voor de doelsoorten van het plangebied. Of deze soorten daadwerkelijk terugkomen, is onzeker.

7 MONITORING EN EVALUATIEPROGRAMMA

7.1 Monitoring en handhaving

Om vast te stellen of de voorspelde effecten daadwerkelijk optreden, kan gebruik worden gemaakt van een monitoringsprogramma. De nadruk zal liggen op:

- Geluidniveaus.
- De grondwaterstanden en invloed daarvan op de verdroging.

Geluid

Ten aanzien van de geluidsmetingen geldt dat tijdens het opstellen van het MER geen metingen konden worden uitgevoerd. Het is daarom zinvol bij het in gebruik zijn van de baan alsnog geluidsmetingen in de omgeving uit te voeren.

De productgroep Handhaving van de provincie voert standaard de volgende toezichthoudende taken uit.

- 1) Crossterreinen kennen een bezoekfrequentie van 2 x per jaar om toe te zien op naleving van de milieuvergunningvoorschriften. Afhankelijk van het naleefgedrag van de club en klachten uit de omgeving wordt de bezoekfrequentie opgevoerd.
- 2) Crossterreinen worden bezocht door de provinciale geluidsmetdienst. Afhankelijk van het naleefgedrag van de club en klachten uit de omgeving wordt de bezoekfrequentie opgevoerd.
- 3) Handhaving van de Flora- en Faunawet vindt plaats door de provincie, AID en de Regio Politie (afdeling bijzondere wetten).

De MCCZ zal de geluidemissie van afzonderlijke crossmotoren monitoren door middel van de zogenaamde passagetest. Dit gebeurt bij constatering van mogelijke overschrijdingen en steekproefsgewijs. Hierbij wordt het geluidniveau geregistreerd op korte afstand (7,5 m. uit de rijlijn onder een hoek van 45°) langs de baan waar volgas wordt geaccelereerd. Dit gebeurt conform de door de KNMV gehanteerde methodiek.

Grondwater

Extra metingen in een vochtige periode geven meer duidelijkheid over de watervasthoudende werking van de B-horizont. Metingen zijn mogelijk door bijvoorbeeld het plaatsen van een peilbuis met drukgevoelige sensor, waarmee bijvoorbeeld over een bepaalde periode dagelijks het waterpeil gemeten wordt. Voorafgaand aan het nemen van mitigerende maatregelen tegen verdroging is het raadzaam om extra metingen te doen, zodat met meer zekerheid de effectiviteit van de maatregelen voorspeld kan worden. Metingen zouden in verschillende seizoenen kunnen worden uitgevoerd, om zo een beeld te krijgen van mogelijke seizoensinvloeden.

7.2 Evaluatieprogramma

Het bevoegd gezag (de provincie Drenthe) evalueert de werkelijk opgetreden milieugevolgen van de activiteit en stelt een verslag op van het evaluatieonderzoek. Het bevoegd gezag neemt naar aanleiding daarvan zo nodig aanvullende maatregelen om de gevolgen voor het milieu te beperken.

Centrale onderwerpen voor de evaluatie zijn geluidhinder en verdroging. Gegevens uit de monitoring kunnen na een periode van een jaar worden gebruikt voor de evaluatie. Voor verdrogingsgegevens is een periode met alle verschillende seizoenen van belang om inzicht te krijgen in mogelijke dynamische effecten.

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

Bijlage 1 **Geraadpleegde documenten**

A&W (1997) *Ecologisch onderzoek in het landinrichtingscluster Zuidwolde, Altenburg en Wymenga ecologisch onderzoek*, Veenwouden.

Barras, A.N. & Cohn. 1983. *Variation of calling male bufowoodhousei and hyla-cinerea near highway noise*. Annual meeting of the American society of zoologists, American microscopical society, animal behavior society, crustacean society, international society of astacology, society of systematic zoology and the western society of naturalists, Denver, Colo., USA. Dec. 27-30, 1984 american zoology 24 (3) 1984.

Barras, A.N. 1986. *The effects of highway traffic noise on the phonotactic and associated reproductive behavior of selected anurans*. Dissertation abstract international 46 (8): 2609.

Biologiewinkel (1998) *Biologiewinkelrapport 49: De gevolgen van motorcrossen op een natuurgebied in de gemeente Zuidwolde*, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen
Circulaire 'Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting' (1996).

Cooke, A.S. *Observations on how close certain passerine species will tolerate an approaching human in rural and suburban areas*. Biological Conservation 18: 85-89 (1980).

Dassenwerkgroep Drenthe (1996) *Notitie Motorcross in natuurgebied Zuidwolde, nabij de Zuidwolder waterflossing en de N48*.

Dassenwerkgroep Drenthe (1998) *Notitie: Effecten op de dassenpopulatie door motorcross en manegeactiviteiten in het Steenberger Oosterveld bij Zuidwolde*.

Drenthe (1993) *Toelichting op het zonebesluit*, Provincie Drenthe, Assen.

Drenthe (1995). *Aanvullende geluidberekeningen ten behoeve van de vergunningverlening*, Provincie Drenthe, Assen.

Drenthe (1998). *Geluidmetingen 15 september 1998*, Provincie Drenthe, Assen.

Drenthe (2003) *Samen over de Reest, Gebiedsplan*, Provincie Drenthe, Assen.

Fretwell 1972, van Horne 1983; in Reijnen et al. 1997.

Grontmij (2004) *Natuurtoets Motorcrossterrein Zuidwolde*.

Keller, V. *Variations of the response of Great Crested Grebes Podiceps cristatus to human disturbance; a sign of adaptation?* Biological Conservation 49: 31-45 (1989).

Kluyver en Tinbergen 1953, Glas 1962, O'Conner en Fuller 1985 in Reijnen et al. (1997).

Koeman en Bijkerk (2005) *Notitie*, Koeman en Bijkerk ecologisch onderzoek en advies, Haren.

Koeman en Bijkerk (2005) *Opmerkingen m.b.t. het rapport Natuurtoets Motorcrossterrein, Zuidwolde*, Koeman en Bijkerk ecologisch onderzoek en advies, Haren.

Krijgsveld, K.L., S.M.J. van Lieshout, J. van der Winden & S. Dirksen. 2004. *Verstoringsgevoeligheid van vogels, literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie*. Vogelbescherming Nederland.

MCCZ (2005) *Proefresultaten onderzoek hydrologische verbinding tussen zakput en ven*, Motorcrossclub Zuidwolde, Zuidwolde.

Minister van VROM (1998). *Sanering Industrielawaai: beschikking ingevolge artikel 72, tweede lid, van de Wet geluidhinder inzake het industrieterrein "Motorsportterrein Zuidwolde te Zuidwolde*.

Oranjewoud (2005) *Onderzoek Natuurbeheersplan Motorcross Zuidwolde*, Reijnen en Foppen (1995).

Reijnen, R., R. Foppen & H. Meeuwssen. *The effects of traffic on the density of breeding birds in Dutch agricultural grasslands*. Biological conservation 75 (1996) 225-260.

Reijnen, R. & R. Foppen. *The effects of car traffic on breeding bird populations in woodland. IV. Influence of population size on the reduction of density close to a highway*. Journal of Applied Ecology 32, 481-91 (1995).

Reijnen, R., R. Foppen, C. ter Braak, & J. Thissen. *The effects of car traffic on breeding bird populations in woodland. III. Reduction of density in relation to the proximity of main roads*. Journal of Applied Ecology 32, 187-202 (1995).

Riet, N. van, (2002) *Gebiedsgerichte geluidbeleving, Onderzoek naar geluidbelasting, -beleving en gebiedstype*, Hulpverlening Gelderland Midden, Sector Volksgezondheid/GGD, Afdeling Infectieziekten en milieu, Arnhem.

Rijkswaterstaat Noord Nederland (december 2006). *Verkeerscijfers N48 knooppunt Hoogeveen-Steenbergerweg*. NRM NN 3.3.

Smit, C.J. & G.J.M. Visser. 1989. *Verstoring van vogels door vliegverkeer, met name ultra-lichte vliegtuigen*. RIN-rapport 89/11, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Texel.

Smit, C.J. 2004. *Vervolgonderzoek naar de gevolgen van de uitbreiding van het aantal vliegbewegingen van Den Helder Airport*. Alterra-rapport 1025, Alterra, Wageningen.

Stroop (1998) *Akoestisch onderzoek naar de geluidsuitstraling van het motorsportterrein van de MCCZ te Zuidwolde i.h.k.v. een vergunningaanvraag ingevolge de Wet milieubeheer*, Stroop raadgevende ingenieurs, Leek.

TNO (2001) *Milieu en Gezondheid 2001: Overzicht van risico's, doelen en beleid*, TNO Preventie en Gezondheid, Leiden.

TNO (2003) *Beleving van geluid rond de luchthaven Maastricht Aachen Airport*, TNO Instituut voor Verkeer en Vervoer, Logistiek en Ruimtelijke Ontwikkeling, Delft.

Vos, C.C. & J.P. Chardon. *Herpetofauna and traffic roads; literature review*. Volume 24. ministry of transport and public works, directorate-general for public works and water management, road and hydraulic engineering division, Delft.

WARD (1994) *Verslag van terreinbezoek*, Werk- en studiegroep voor Amfibieën en Reptielen Drenthe, Assen.

Wieman, E.A.P., R.J.F. Bugter, E.A. van der Griff, A.G.M. Schotman, C.C. Vos, S.S.H. Lighthart 2000. *Beoordeling ecologische effecten reactivering 'IJzeren Rijn' op het gebied Meinweg – een toetsing in het kader van de EU-Vogelrichtlijn en EU-Habitatrichtlijn*. Wageningen, Alterra, Researchinstituut voor de Groene Ruimte. Alterra-raaport 081.

Witteveen + Bos (1995) *Locatieonderzoek motorcrossterrein Zuidwest Drenthe*, Witteveen + Bos Raadgevende Ingenieurs b.v., Deventer.

Internet

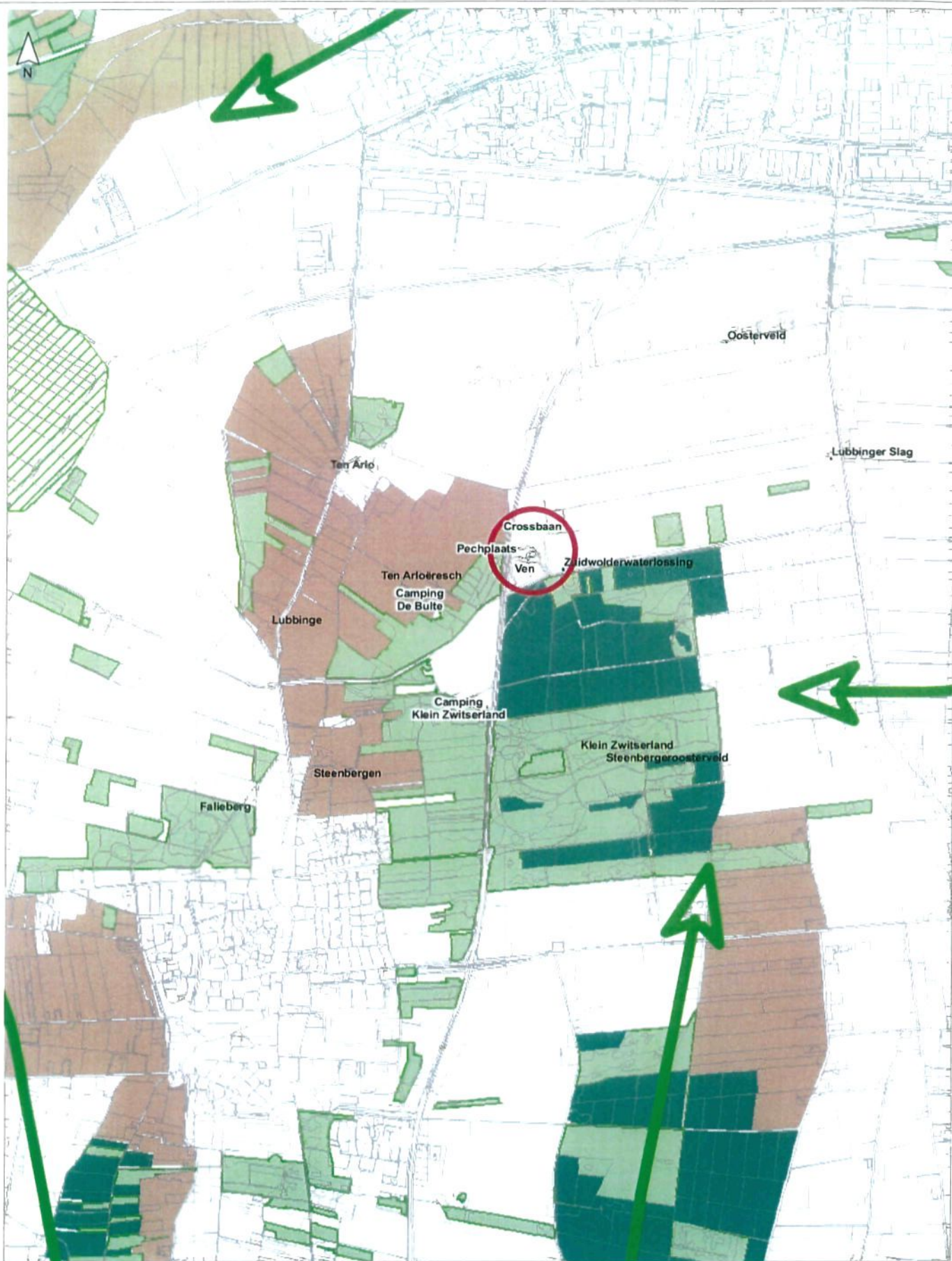
www.mnp.nl; Milieu- en Natuur Planbureau; gegevens 28 november 2006.

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

Bijlage 2 Kaarten

- Plangebied motorcrossbaan
- Ecologische verbindingzone
- Robuuste ecologische verbinding
- Beheersgebied
- Natuurgebied
- Bos- en natuurgebied

Titel:
EHS (POP II)

Figuur:
1

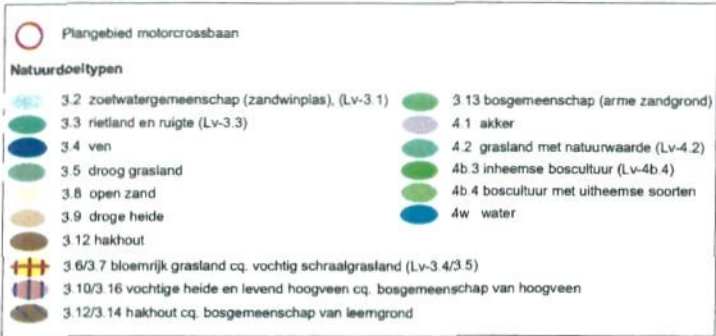
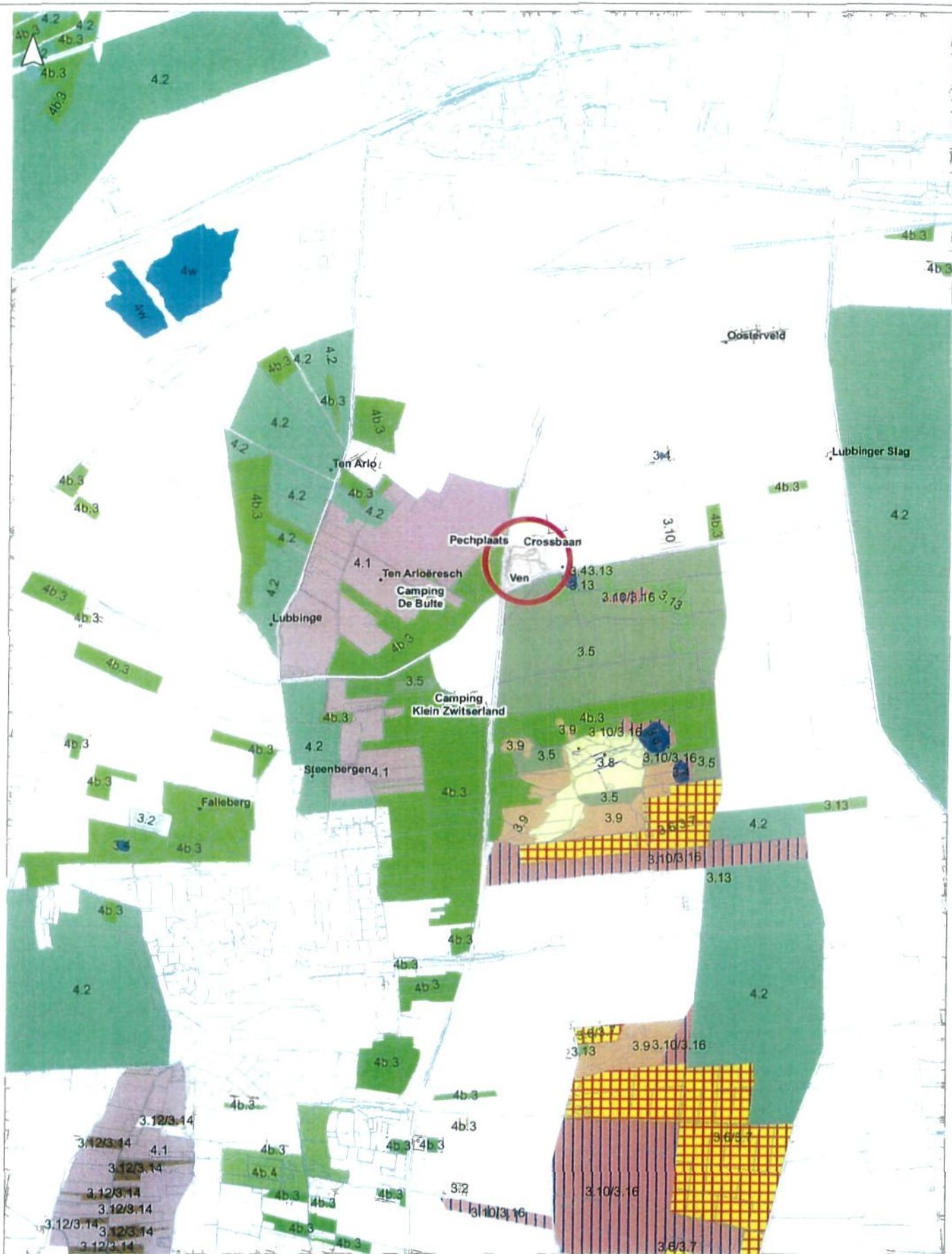
Project:
MER Motorcrossbaan Zuidwolde

Opdrachtgever:
Motorcrossvereniging Zuidwolde,
Provincie Drenthe en
Gemeente de Wolden

Datum:
4-12-2006

Schaal:
1:30000

Titel: Natuurdoeltype

Project: MER Motorcrossbaan Zuidwolde

Opdrachtgever: Motorcrossvereniging Zuidwolde, Provincie Drenthe en Gemeente de Wolden

Datum: 30-11-2006

Schaal: 1:30000

Figuur: 2

ROYAL HASKONING

● Locatie boringen november 2006

Titel:
Boorlocaties

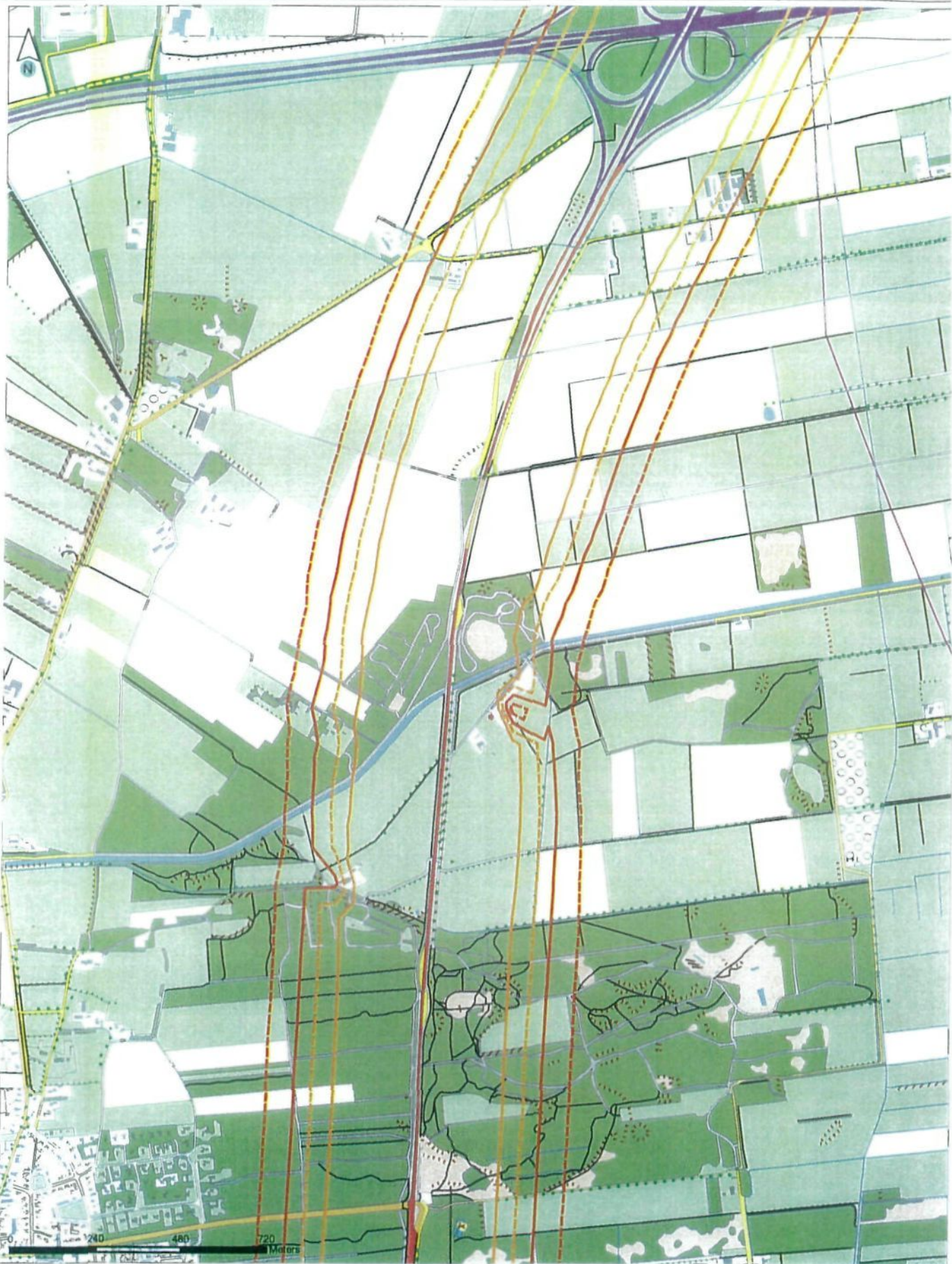
Figuur:
3

Project:
MER Motorcrossbaan Zuidwolde

Opdrachtgever:
Motorcrossvereniging Zuidwolde,
Provincie Drenthe en
Gemeente de Wolden

Datum: 01-12-2006
Schaal: 1:1500

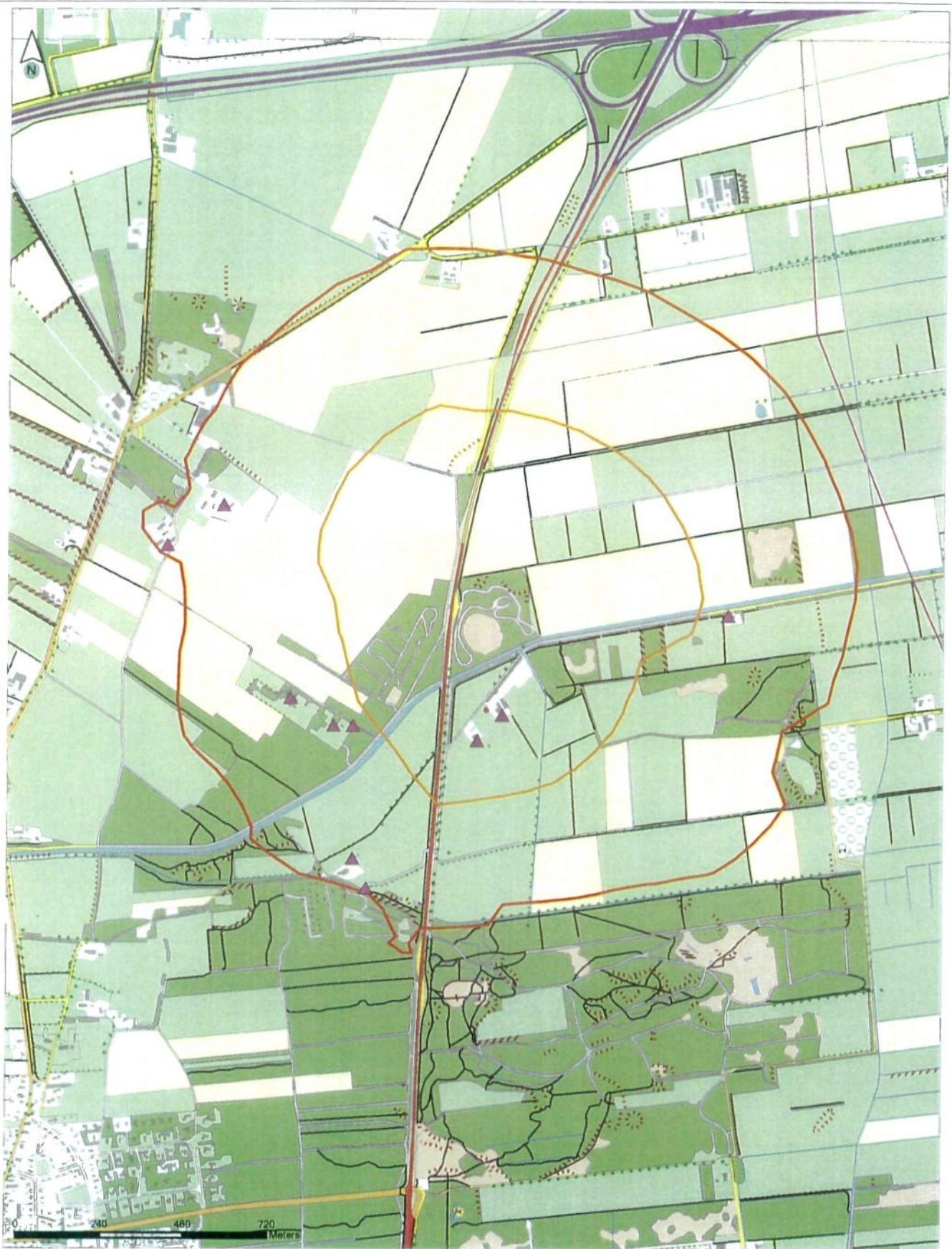
Verkeer N48 Referentiesituatie

- Huidig verkeer dag 50 dB(A)
- Huidig verkeer avond 50 dB(A)
- - - Toekomstig verkeer dag 50 dB(A)
- - - Toekomstig verkeer avond 50 dB(A)

Titel:
 Geluidscontouren verkeer N48
 Referentiesituatie
 Project:
 MER Motorcrossbaan Zuidwolde
 Opdrachtgever:
 Motorcrossvereniging Zuidwolde,
 Provincie Drenthe en
 Gemeente de Wolden
 Datum: 10-01-2007
 Schaal: 1:15000

Figuur:
 4

Trainingen

- ▲ Rekenpunten geluidsmodel
- Training dag 50 dB(A)
- Training avond 50 dB(A)

Titel:
 Geluidscontouren trainingen
 MCCZ
 Project:
 MER Motorcrossbaan Zuidwolde
 Opdrachtgever:
 Motorcrossvereniging Zuidwolde,
 Provincie Drenthe en
 Gemeente de Wolden

Figuur:
 5

Datum: 10-01-2007
 Schaal: 1:15000

Trainingswedstrijd

- ▲ Rekenpunten geluidsmodel
- Trainingswedstrijd dag 50 dB(A)
- Trainingswedstrijd avond 50 dB(A)

Titel:
 Geluidscontouren trainingswedstrijden MCCZ
 Project:
 MER Motorcrossbaan Zuidwolde
 Opdrachtgever:
 Motorcrossvereniging Zuidwolde,
 Provincie Drenthe en
 Gemeente de Wolden

Datum: 10-01-2007
 Schaal: 1:15000

Figuur:
 6

Cumulatief (MKM) Verkeer N48 en Training

- Huidig verkeer + Training dag 50 dB(A)
- Huidig verkeer + Training avond 50 dB(A)
- - - Toekomstig verkeer + Training dag 50 dB(A)
- - - Toekomstig verkeer + Training avond 50 dB(A)

Titel:
Geluidscontouren cumulatief (MKM)
Verkeer N48 en trainingen MCCZ

Figuur:
7

Project:
MER Motorcrossbaan Zuidwolde
Opdrachtgever:
Motorcrossvereniging Zuidwolde,
Provincie Drenthe en
Gemeente de Wolden

Datum: 10-01-2007
Schaal: 1:15000

Cumulatief (MKM) Verkeer N48 en Trainingswedstrijd

- Huidig verkeer + Trainingswedstrijd dag 50 dB(A)
- Huidig verkeer + Trainingswedstrijd avond 50 dB(A)
- - - Toekomstig verkeer + Trainingswedstrijd dag 50 dB(A)
- - - Toekomstig verkeer + Trainingswedstrijd avond 50 dB(A)

Titel:
Geluidscontouren cumulatief (MKM)
Verkeer N48 en trainingenswedstrijd
Project:

MER Motorcrossbaan Zuidwolde

Oprachtgever:
Motorcrossvereniging Zuidwolde,
Provincie Drenthe en
Gemeente de Wolden

Datum:
10-01-2007

Schaal:
1:15000

Figuur:
8

Cumulatief (MKM) Verkeer N48 en Training

Huidig verkeer + Training avond (ecologie)

— 42 dB(A)

— 47dB(A)

Toekomstig verkeer + Training avond (ecologie)

- - - 42 dB(A)

- - - 47 dB(A)

Titel:
Geluidscontouren cumulatief (MKM)
Verkeer N48 en trainingen MCCZ

Project:
MER Motorcrossbaan Zuidwolde

Oprachtgever:
Motorcrossvereniging Zuidwolde,
Provincie Drenthe en
Gemeente de Wolden

Datum:
10-01-2007

Schaal:
1:17500

Figuur:
9

Cumulatief (MKM) Verkeer N48 en Trainingswedstrijd

Huidig verkeer + Trainingswedstrijd avond (ecologie)

- 42 dB(A)
- 47dB(A)

Toekomstig verkeer + Trainingswedstrijd avond (ecologie)

- - - 42 dB(A)
- - - 47 dB(A)

Titel:
Geluidsc contouren cumulatief (MKM)
Verkeer N48 en trainingenswedstrijd
Project:
MER Motorcrossbaan Zuidwolde
Opdrachtgever:
Motorcrossvereniging Zuidwolde,
Provincie Drenthe en
Gemeente de Wolden

Datum: 10-01-2007
Schaal: 1:17500

Figuur: 10

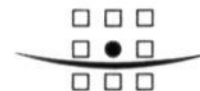

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

Bijlage 3
Verslagen klankbordgroepbijeenkomsten en
Brief Milieufederatie Drenthe en
Stichting Drents Landschap

Verslag

Aanwezig : zie bijgevoegde presentielijst
 Voorzitter : Evert Holleman (Royal Haskoning)

Datum : 12 september 2006
 Locatie : Gemeentehuis de Wolden
 Onze referentie : 9S0676/C01/FNI/Gron

Betreft : Klankbordgroepbijeenkomst MER Motorcrossterrein Zuidwolde

Na een toelichting van Royal Haskoning over het doel en de opzet van de m.e.r. studie en de klankbordgroepbijeenkomst, volgt een ronde waarin de aanwezigen hun belangrijkste punten naar voren kunnen brengen.

Hierin zijn onder andere de volgende punten genoemd:

- Geluid het belangrijkste issue (Camping Klein Zwitserland).
- De noodzaak van de crossbaan op deze locatie (Camping de Bulte). Waarom niet zoeken naar een andere locatie? Daarnaast veroorzaakt geluid de belangrijkste hinder
- Verstoring van de fauna en verdroging van het ven (Natuurvereniging).
- Tegenstander van het crossen op deze locatie. Waarom geen locatie-MER in plaats van deze inrichtings-MER?
- Wegpompen van water van de baan.
- Belangstellend naar gang van zaken: graag meer informatie over deze studie. Voorstander van regulatie van crossactiviteiten.
- Onbetrouwbare gemeente en provincie aangaande dit project.

Plangebied

Door omwonende wordt verteld dat de baan is ontstaan ten tijden van de aanleg van de N48 in 1959. De locatie deed dienst als zandopslag voor de wegaanleg. De eigenaresse heeft vervolgens toestemming gegeven om op deze locatie te crossen, onder voorwaarde dat op andere terreinen niet meer gecrost zou worden. Regulatie van het crossen gaat het wildcrossen tegen is de achterliggende gedachte.

Vanuit de milieuwerkgroep wordt opgemerkt dat het ven waarschijnlijk een pingoruïne is. De groep heeft planten geïnventariseerd in het kader van een provinciale studie. In het ven staan nu veel pollen pitrus en zonnedauw (Milieuwerkgroep). Er komt ook witte snavelbies voor. De dassenburcht op het terrein zelf is niet in gebruik. Van oorsprong was het een heideveld. Nu bestaat het plangebied rondom het ven voornamelijk uit bos.

Aanbeveling voor het opstellen van het MER is om de potentie van het ven goed in beeld te brengen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de studie 'Drentse vennen tegen het licht'. Uit deze studie blijkt dat in het algemeen sprake is van een verbetering van de vennen als gevolg van verminderde uitstoot van stikstof en zwavel.

Het betreden van het terrein wordt belemmerd waardoor inventarisatie van planten lastig is. Een aanwezige gaf aan geconfronteerd te worden met agressie vanuit waarschijnlijk de crossclub bij het betreden van de baan. De provincie geeft aan dat het terrein niet betreden mag worden om wildcrossen te voorkomen.

Milieueffecten

Vanuit de klankbordgroep wordt naar voren gebracht dat er verschillende oorzaken zijn voor de verdroging van het ven. (Mogelijke) oorzaken hiervan zijn:

- Drainage naar de Zuidwolder waterlossing.
- Wegpompen van water van de baan.
- Drainage naar de sloot tussen de weg en de baan.
- De zakputten op de crossbaan.

Volgens aanwezige is er daarnaast mogelijk sprake van water dat vanuit de waterlossing naar de baan stroomt.

De geluidhinder is afhankelijk van de windrichting en is voor de campings het grootst bij oostenwind. Vanuit de groep wordt ingebracht dat veel klachten over geluidhinder zijn ingediend maar dat er volgens hen nooit daadwerkelijk geluidmetingen gedaan zijn. Geluidhinder is er niet alleen buiten maar ook binnenshuis.

De beleving van geluidhinder als gevolg van de N48 is anders dan de beleving van de hinder van de motorcrossactiviteiten. Het geluid van de cross leidt tot grote ergernis. Ook het moment waarop gecrost wordt, leidt soms tot ergernis, bijv. woensdagavond voor Hemelvaart wanneer de mensen net op de camping zijn aangekomen. De wedstrijden veroorzaken meer hinder dan de trainingen.

Vanuit de klankbordgroep wordt benadrukt dat het belangrijk is dat het reglement van de KNMV (Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging) ook nageleefd en gehandhaafd wordt. Volgens een aantal aanwezigen wordt er soms met illegale motoren gecrost die veel meer geluid produceren dan volgens het reglement mag. Het ontbreekt aan handhaving.

Gevraagd wordt of er in de geluidberekeningen ook rekening wordt gehouden met de hoogteverschillen. Camping De Bulte ligt hoger dan het crossterrein. Verder zijn in het verleden de geluidberekeningen niet nagemeten op locatie (geverifieerd). Kloppen de berekeningen wel?

Een van de aanwezige merkt op dat fouten worden gemaakt in de aannames die aan de (toetsing aan de) normen ten grondslag liggen. Dit betreft de keuze of hier sprake is van een bestaande inrichting (hogere normen toegestaan) of een nieuwe inrichting (strengere normen). Er zou hier uitgegaan moeten worden van een nieuwe inrichting. Ook wordt opgemerkt dat een camping niet als gevoelige bestemming is aangemerkt in de Wet geluidhinder waardoor hogere waarden niet getoetst hoeven worden.

Hinder wordt verder veroorzaakt door het wildcrossen (nu) en door de bezoekers van de wedstrijden. Er is discussie tussen de klankbordgroepleden of regulering van crossen op het terrein nu juist leidt tot minder of meer wildcrossen.

De wedstrijden trekken veel publiek dat parkeert op de pechplaats en de weg aan de overzijde van de N48. Dit leidt tot gevaarlijke oversteeksituaties. Op de weg waar gebruik van wordt gemaakt om naar het crossterrein te gaan, ontstaat veel stofoverlast (vooral voor de vissers bij de waterlossing).

Beleid

Er is discussie tussen de klankbordgroep en de provincie of het terrein wel of niet in de EHS (Ecologische Hoofd Structuur) ligt. Een aanwezige noemt het een politieke manoeuvre dat de EHS zodanig is veranderd dat het gebied er nu buiten ligt. In het MER dient de exacte ligging toegelicht te worden.

Opgemerkt wordt dat de toekomstige robuuste verbindingzone (Sallandse Heuvelrug - Drents Plateau) geprojecteerd is over het plangebied. Deze zone is bedoeld om grotere natuurgebieden met elkaar te verbinden. Vanuit de provincie/gemeente wordt toegelicht dat op dit moment twee tracés in studie zijn (resp. ten oosten en ten westen van Zuidwolde) en dat definitieve besluitvorming hierover nog moet plaatsvinden.

De provincie geeft aan dat het motorcrossterrein opgenomen is in het POP II als lokaal terrein. Vanuit de klankbordgroep wordt ingebracht dat het locatiekeuzeonderzoek van Witteveen en Bos uit 1995 heeft aangetoond dat deze locatie niet als beste locatie uit het onderzoek naar voren is gekomen. Andere locaties waren onder andere bij het Klaverblad Hoogeveen en Veeningen. Volgens een aanwezige is destijds door de provincie een belofte gedaan dat de crossbaan verplaatst zou worden. Deze belofte is de provincie op grond van financiële argumenten niet nagekomen. Verder is men van mening dat het geen lokaal terrein is omdat er motorsporters vanuit de regio naar toe komen.

Vanuit de milieuwerkgroep wordt opgemerkt dat de discussie zich niet zou moeten beperken tot de locatie van motorcrossen maar de wenselijkheid van de activiteit zelf in onze samenleving. Opgemerkt wordt dat door de activiteit te verplaatsen de milieueffecten worden afgewenteld op andere locaties.

Opgemerkt wordt verder dat in het MER rekening gehouden moet worden met de landinrichtingsplannen. Een van de motivaties voor de landinrichting is dat gevaarlijke situaties als gevolg van overstekende landbouwvoertuigen voorkomen zou moeten worden. De aanrij route van de motorcrossers en bezoekers gaat veranderen bij het realiseren van een nieuwe parkeerplaats op het terrein aan de oostzijde. De route loopt dan via de kant van Alteveer.

Waarde van de m.e.r.-studie

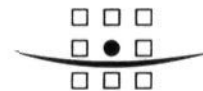
In de ogen van een aantal aanwezigen voegt deze nieuwe studie niets toe aan de studies die al gedaan zijn. Verder is de vraag in hoeverre in deze studie conclusies worden getrokken over het wel of niet toelaatbaar zijn van motorcrossactiviteiten op deze locatie?

De m.e.r.-studie brengt de milieueffecten breder in beeld dan de voorgaande studies (Royal Haskoning). Het biedt de mogelijkheid om alle voorgaande studies integraal mee te nemen zodat geen sprake meer is van tegenstrijdige conclusies. In het MER zelf worden geen conclusies getrokken. Het dient als informatie voor de Provincie voor de besluitvorming over de milieuvergunning. Daarnaast bestaat er een procedurele noodzaak voor het uitvoeren van de studie.

De voorzitter sluit de bijeenkomst af met het bedanken van alle aanwezigen voor hun inbreng en de belofte dat het verslag wordt toegestuurd.

Presentielijst klankbordgroepbijeenkomst MER Motorcrossterrein Zuidwolde 12-09-2006

Naam	Organisatie
Mevrouw T. Bos	Natuurvereniging
De heer P. Kinwel	Camping Klein Zwitserland
De heer R. Schonewille	Omwonende
De heer J. de Nes	Camping De Bulte
De heer H.T. Huizinga	Omwonende
De heer J.M. van der Vinne	Gemeente De Wolden
De heer K.S. van der Wal	Provincie Drenthe
Mevrouw B. Vrieling	Provincie Drenthe
De heer E.Th. Holleman	Royal Haskoning
Mevrouw F. Niekerk	Royal Haskoning

Notulen

Aanwezig : Zie bijgevoegde presentielijst
 Voorzitter : Evert Holleman (Royal Haskoning)
 Datum : 16 april 2007
 Locatie : Gemeentehuis De Wolden
 Onze referentie : 9S0676/C03/JVGR/Gron

**Betreft : Klankbordgroepbijeenkomst MER
 Motorcrossterrein Zuidwolde**

De klankbordgroep voor de MER Motorcross Zuidwolde komt voor de tweede keer bijeen. De eerste bijeenkomst stond in het teken van informatie verzamelen. Tijdens de tweede bijeenkomst worden de bevindingen uit het MER-onderzoek toegelicht en wordt een reactie van de aanwezigen gevraagd.

De klankbordgroep bestaat uit dezelfde personen als bij de eerste bijeenkomst, op twee veranderingen na:

- Mevrouw Morret, grondeigenares van het motorcrossterrein is aanwezig.
- Voor de natuurvereniging is naast mevrouw Bos deze keer mevrouw Mellema aanwezig.

Onderstaand wordt in het verslag vooral ingegaan op de MER-gerelateerde aspecten. Daarnaast zijn opmerkingen gemaakt over:

- De doorlooptijd. De tweede bijeenkomst is later dan oorspronkelijk gepland vanwege het feit dat het onderzoek wat meer tijd heeft gevergd.
- De kosten. De klankbordgroep maakt zich zorgen over de kosten van het onderzoek en de uitvoering van eventuele benodigde maatregelen en vraagt zich af wie de kosten betaalt.
- Handhaving. Er is bezorgdheid over de waarde van de afspraken, indien onvoldoende handhaving zal plaats vinden. Hoe worden openingstijden en geluidsniveaus gehandhaafd.

Opening

Na opening van de vergadering door Royal Haskoning volgt een ronde waarin de aanwezigen hun belangrijkste punten naar voren kunnen brengen.

Hierin zijn onder andere de volgende punten genoemd:

- Verdroging van het gebied (Natuurvereniging).
- Waar worden crossactiviteiten hervat nu de baan gesloten is? (Natuurvereniging).
- Zijn beperkingen aan de geluidemissie van motoren mogelijk? (Camping Klein Zwitserland).
- De ligging van de geluidswal is onduidelijk (Camping Klein Zwitserland).
- Rapport suggereert dat het terrein tot de EHS behoort, maar dat is niet zo (omwonende).
- Werking van de faunapassage (eigenaar grond).
- Aannames omtrent geluidsberekeningen (De Bulte).

MER

Door Royal Haskoning wordt de systematiek van het MER nader toegelicht. Daarbij wordt ingegaan op de vaststelling van de referentiesituatie en de manier waarop verschillende alternatieven ten opzichte daarvan worden afgewogen.

De verschillende thema's worden benoemd, waarbij inhoudelijke aspecten worden benoemd, de mate waarin de inhoudelijke aspecten terugkomen in de alternatieven en score per thema en alternatief.

Verdroging

Eén van de aanwezigen heeft op 9 april het gebied bezocht en heeft geconstateerd dat er water in het ven stond. Daarnaast stond op een deel van de baan ook water.

De verdroging van het gebied als gevolg van het wegpompen van water uit de baan wordt vanuit de klankbordgroep als probleem aangemerkt.

Het onderzoek heeft aannemelijk gemaakt dat alleen water van buiten het ven wordt weggepompt. Dit water komt naast de baan in het bos terecht en blijft dus in het gebied. Netto wordt er door het pompen geen water aan het gebied onttrokken.

Crossactiviteiten elders, wild crossen

Er is verdeeldheid in de klankbordgroep over het nut en de noodzaak van een crossbaan en de hinder van wildcrossen.

Vanuit de klankbordgroep wordt gemeld dat een baan nodig is om motorcrossers een plek te bieden om te crossen, net zoals er voetbalvelden en tennisbanen zijn. Indien dit niet mogelijk is, wordt op ongeregelde plaatsen gecrost. Vorig weekend is daarbij een botsing met dodelijk afloop ontstaan.

Een ander geluid uit de klankbordgroep geeft aan dat het wildcrossen toch wel blijft bestaan, ook wanneer de crossbaan geopend is.

Een derde overweging is dat de gebruikers van de baan professioneel zijn. Zij zouden inmiddels een alternatief gevonden hebben.

Geluid

De geluidsberekeningen en bevindingen leiden tot discussie:

- Is er wel gerekend met de juiste waarden.
- Is er voldoende zekerheid dat berekende waarden ook in de praktijk optreden.
- Is het effect van de N48 wel goed meegenomen.
- Hoe is rekening gehouden met de toekomstige geluidsbelasting van de N48, indien hier meer verkeer over zal rijden.

Ten aanzien van de geluidsberekeningen wordt vanuit de klankbordgroep aangegeven dat de aannames die gedaan zijn voor de geluidsberekeningen niet kloppen (gebruikte dempingfactor). Daarbij is op een andere manier gemeten dan de manier waarop de KNMV meet. Tevens zijn de normen van de KNMV niet in het rapport genoemd.

De toename van geluidemissie van de N48 door een toename van de verkeersdruk zou een foutieve aanname zijn omdat door stiller asfalt in de toekomst de geluidemissie zal dalen. Dat is in ieder geval de verwachting. Nu is Rijkswaterstaat ook een dubbele laag ZOAB aan het aanleggen, maar volgens een deelnemer doen ze dat verkeerd waardoor meer geluidshinder ontstaat.

Daarnaast wordt vanuit de klankbordgroep aangegeven dat er een verschil is tussen het geluidniveau van de N48 in het weekend en door de week. In het weekend is het minder druk op de N48.

Eén van de aanwezigen geeft aan dat voor de beleving van hinder de score te allen tijde ' - - ' moet zijn. De hinderbeleving wordt ook niet minder wanneer de duur van het crossen wordt beperkt. Aangegeven wordt dat dit ook voor broedvogels geldt. Deze zouden wegblijven wanneer er gecrost wordt, ongeacht de duur van het crossen.

Vanuit de klankbordgroep wordt gemeld dat controle van de geluidniveaus alleen plaatsvindt wanneer er klachten zijn. Beter zou het zijn dat controleurs altijd bij het crossen aanwezig zijn.

In het MER wordt hemelvaartsdag als bijzondere dag aangemerkt waarover afspraken gemaakt kunnen worden met de motorcrossclub. Er zijn echter meer bijzondere dagen waarvoor afspraken gemaakt zouden kunnen worden.

In het MER is het reduceren van de geluidemissie van motoren niet als mogelijke maatregel opgenomen. Dit heeft ermee te maken dat de motorcrossclub zich richt op de geluidseisen van de KNMV. Daarnaast zou het toepassen van speciale dempers zonder verlies van vermogen technisch en qua kosten lastig zijn.

Ecologie

Eén van de aanwezigen meldt dat in het MER gesuggereerd wordt dat het crossterrein deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Dit is echter niet het geval. Ook zou er geen invloed van de crossbaan op de EHS zijn.

Een andere aanwezige noemt de mogelijke aanwijzing van een ecologische verbindingzone aan de oostkant van Zuidwolde. Afgevraagd wordt waarom daar dan een crossterrein moet liggen.

Vanuit de klankbordgroep wordt ingegaan op de werking van de faunapassage over de Zuidwolder waterlossing. Afgevraagd wordt waar de dieren heen moeten, als ze de passage hebben gebruikt. Daarnaast wordt in twijfel getrokken of het gecombineerde gebruik van brug en faunapassage wel werkt.

Tevens wordt door een aanwezige de vraag gesteld of herstel van het ven aan de gang is, nu er al een tijd niet gecrost wordt.

Verdere procedure

Het MER wordt binnenkort ingediend bij de provincie. Als onderdeel van de m.e.r.-procedure zal deze ter inzage worden gelegd. Er is dan een mogelijkheid tot inspraak. Aan de hand van het MER wordt een concept milieuvergunning voor het motorcrossterrein opgesteld. Ook op deze vergunning is inspraak mogelijk.

Royal Haskoning sluit de bijeenkomst af met het bedanken van alle aanwezigen voor hun inbreng en de belofte dat het verslag wordt toegestuurd.

Presentielijst klankbordgroepbijeenkomst MER Motorcrossterrein Zuidwolde 16-04-2007

Naam	Organisatie
Mevrouw T. Bos	Natuurvereniging
Mevrouw J. Mellema	Natuurvereniging
De heer P. Kinwel	Camping Klein Zwitserland
De heer R. Schonewille	Omwonende
Mevrouw Morret	Eigenaar grond
De heer J. de Nes	Camping De Bulte
De heer H.T. Huizinga	Omwonende
De heer J.M. van der Vinne	Gemeente De Wolden
De heer K.S. van der Wal	Provincie Drenthe
Mevrouw B. Vrieling	Provincie Drenthe
De heer E.Th. Holleman	Royal Haskoning
De heer J. van Grootheest	Royal Haskoning

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

Bijlage 4 Verklaring afkortingen

AID	Algemene Inspectiedienst
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
C-m.e.r.	Commissie voor de milieueffectrapportage
CO	Koolstofmonoxide
Bik	Besluit luchtkwaliteit
dB(A)	Decibel adjusted (eenheid voor de sterkte van geluid)
DINO	Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
EU	Europese Unie
GIS	Geografisch informatiesysteem
GS	Gedeputeerde Staten
HDPE	Hoge dichtheid polyeteen
HMRI	Handleiding meten en rekenen industrielawaai
KNMV	Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging
LNV	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
L _{AR,LT}	Etmaalwaarde (geluid)
L _{A,MAX}	Maximaal geluidniveau
L _{WR}	Bronsterkte (geluid)
MCCZ	Motorcrossclub Zuidwolde
M.e.r.	Milieueffectrapportage
MER	Milieueffectrapport
MMA	Meest Milieuvriendelijk Alternatief
MTG	Maximaal Toegestane Grenswaarde
NAP	Normaal Amsterdams Peil
NO _x	Stikstofoxide
PM ₁₀	Fijn stof
POP	Provinciaal Omgevingsplan
PVC	Polyvinylchloride
SGB	Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid
SO ₂	Zwavel dioxide
TNO	Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
WARD	Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe
Wgh	Wet geluidhinder
Wm	Wet milieubeheer